

**การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ
ในเขตพื้นที่อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี**
**Study of Cost and Return from Growing Organic Hom Thong Banana
in the Area of Tha Yang District, Phetchaburi Province**

รุจิรา แสงแข¹
Rujira Sangkhae

Received: April 20, 2023 Revised: June 4, 2023 Accepted: June 27, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง 2) ศึกษาขั้นตอน วิธีการปลูกกล้วยหอมทองแบบปลอดสารพิษ 3) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกกล้วยหอมทองในเขตพื้นที่บ้านหนองปลวก อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง จำนวน 10 ราย เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ จำนวน ค่าร้อยละและการวิเคราะห์ทางการเงิน ประกอบ หลักการคำนวณต้นทุนการผลิต รายได้ กำไรสุทธิ การวิเคราะห์ผลตอบแทน ประกอบด้วย จุดคุ้มทุน (Break-even point) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PB) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment : ROI)

ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ราย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 70 อายุอยู่ระหว่าง 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70 ข้อมูลการปลูกพืชต่างๆ ในไร่นาของเกษตรกร พบว่า ปลูกพืชชนิดอื่นผสมกับการปลูกกล้วยหอมทอง คิดเป็นร้อยละ 60 ปลูกกล้วยหอมทองชนิดเดียว คิดเป็นร้อยละ 40 แหล่งเงินทุนของเกษตรกรพบว่า ใช้ทุนของตนเองในการลงทุนปลูกกล้วยหอมทอง คิดเป็นร้อยละ 80 และ ประสบการณ์ในการปลูกกล้วยหอมทอง 10 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 60 ขั้นตอนการปลูกกล้วยหอมทองประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเตรียมดิน 2) การติดตั้งระบบน้ำ 3) การปลูกกล้วย 4) การดูแลรักษา 5) การตัดกล้วย รอบระยะเวลาการปลูกเริ่มปี 2564-2565 ต้นทุนรวมในปีที่ 1 46,313 บาท แบ่งเป็นต้นทุนผันแปร 43,075 บาท ต้นทุนคงที่ 3,238 บาท ต้นทุนรวมในปีที่ 2 23,975 บาท แบ่งเป็นต้นทุนผันแปร 20,925 บาท ต้นทุนคงที่ 3,050 บาท รายได้รวมในปีที่ 1 157,500 บาท รายได้รวมในปีที่ 2 95,040 บาท กำไรสุทธิในปีที่ 1 111,187 บาท กำไรสุทธิในปีที่ 2 71,065 บาท การวิเคราะห์ผลตอบแทนที่เกิดขึ้นในปีที่ 1 พบว่า จุดคุ้มทุนของราคาขายกล้วยหอมทอง 13.23 บาทต่อหวี มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 151,438.63 บาท ระยะเวลาคืนทุน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรพบว่าสามารถตัดกล้วยเพื่อจำหน่ายได้ต้องรอระยะเวลา 10 เดือนขึ้นไปแต่เมื่อวิเคราะห์ทางการเงินแล้ว ระยะเวลาคืนทุน เท่ากับ 107.33 วัน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในปีที่ 1 เท่ากับ 3.40 ในปีที่ 2 เท่ากับ 3.96

คำสำคัญ : ต้นทุน ผลตอบแทน กล้วยหอมทอง

¹ อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Abstract

The research aimed to investigate the background information of Homthong banana farmers, explore the process of cultivating Homthong bananas without toxic chemicals, and examine the costs and returns associated with Homthong banana cultivation in Ban Nong Pluak, Tha Yang District, Phetchaburi Province. This qualitative study involved 10 Homthong banana farmers selected through convenient sampling. Data was collected using interviews and questionnaires, and analysis techniques such as percentage calculations, financial analysis, and cost-revenue calculations were used. Return analysis measures like break-even point, net present value (NPV), payback period (PB), and return on investment (ROI) were also employed.

The findings provided an overview of 10 Homthong banana farmers in Ban Nong Pluak, Tha Yang District, Phetchaburi Province. Among the respondents, 70% were male, with 60% falling in the 50-59 age range. 70% of the farmers had completed secondary school education. 60% of the farmers combined Homthong banana cultivation with other crops, while 40% focused solely on Homthong banana cultivation. 80% of the farmers used their own capital for investment, and 60% had over 10 years of experience in growing Homthong bananas. The process of growing Homthong bananas involved five steps: soil preparation, water system installation, banana cultivation, maintenance, and harvesting. Planting took place between 2021-2022. In the first year, the total cost was 46,313 baht, with variable costs at 43,075 baht and fixed costs at 3,238 baht. In the second year, the total cost was 23,975 baht, including variable costs of 11,525 baht and fixed costs of 3,050 baht. The first-year total income was 157,500 baht, and in the second year, it was 95,040 baht. Net profit in the first year was 111,187 baht, and in the second year, it was 71,065 baht. The break-even point for the selling price of Golden Banana was 13.23 baht per comb in the first year, with a net present value of 151,438.63 baht. According to farmer interviews, bananas could be harvested for sale after a waiting period of 10 months or more. The payback period was calculated to be 107.33 days, and the return on investment for the first year was 3.40, while for the second year, it was 3.96.

Keyword : Cost, Return, Hom Thong Bananas

บทนำ

ข้อมูลจากกองบรรณาธิการ HD กล่าวว่าปัจจุบัน กล้วยหอมทองเป็นผลไม้ที่ประชาชนทั้งในและต่างประเทศนิยมบริโภคเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นผลไม้ที่มีรสชาติหวานและอุดมไปด้วยประโยชน์ กล้วยหอม 1 ลูก ให้คุณค่าทางโภชนาการหลักๆ ดังนี้ พลังงาน โปรตีน ไขมัน คาร์โบไฮเดรต ไฟเบอร์ ชัลเฟต แคลเซียม ฟอสฟอรัส เหล็ก เบต้า-แคโรทีน และวิตามินเอ ประโยชน์ของกล้วยหอมทอง มีดังนี้ 1) ช่วยผ่อนคลายความเครียด 2) ช่วยแก้อาการท้องผูก 3) บำรุงสายตา 4) ช่วยต่อต้านสารอนุมูลอิสระ 5) แก้อาการนอนไม่หลับ 6) ช่วยลดน้ำหนัก 7) มีส่วนช่วยในการย่อยอาหาร 8) บำรุงหัวใจ 9) ป้องกันกระดูกเปราะ 10) สร้างสรรค์เมนูได้หลายอย่าง ข้อมูลสำนักเศรษฐกิจการเกษตร (2564) พบว่าประเทศไทยมีการนำเข้าและส่งออกกล้วยหอมทอง ดังนี้

ตาราง 1 ข้อมูลการนำเข้าและส่งออก กล้วยหอมทองของประเทศไทยปี 2563-2564

ปี	นำเข้า		ส่งออก	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2561	0.00 ตัน	0.00 ล้านบาท	9,357.47 ตัน	157.19 ล้านบาท
2562	20.02 ตัน	0.25 ล้านบาท	4,475.18 ตัน	92.28 ล้านบาท
256	3,425.60 ตัน	119.09 ล้านบาท	3,506.84 ตัน	106.37 ล้านบาท
2563	15,228.17 ตัน	713.77 ล้านบาท	7,118.20 ตัน	222.45 ล้านบาท
2564	1,142.35 ตัน	22.13 ล้านบาท	2,507.32 ตัน	85.01 ล้านบาท

ที่มา : สำนักเศรษฐกิจการเกษตร (2564)

กล้วยหอมทองถูกจัดอันดับให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ (ปีการผลิต 2564/2565) ของจังหวัดเพชรบุรี อันดับที่ 6 มีพื้นที่ปลูกกล้วยหอมทอง 9,765.74 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 6,939.24 ไร่ มีผลผลิต 17,900.93 ตัน โดยผลผลิตเฉลี่ย 2,579.60 กิโลกรัม : ไร่ (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี, 2565 ออนไลน์ <https://www.opsmoac.go.th/phetchaburi-dwl-files->) จุดเด่นของกล้วยหอมทองที่อำเภอท่ายาง คือ มีกลิ่นหอม รสชาติหวาน มีเนื้อละเอียด รับประทานแล้วไม่รู้สึกแน่นท้องเนื่องจากใช้ปุ๋ยชีวภาพในการปลูก

แนวทางการผลิตกล้วยหอมทองของสหกรณ์การเกษตรท่ายาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ความเป็นมา การดำเนินธุรกิจกล้วยหอมทอง เป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่มีศักยภาพในการส่งออกโดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่นมีความต้องการสูง ด้วยคุณลักษณะของกล้วยหอมทองที่มีน้ำหนักแต่ละลูกเรียงกันอยู่ในหี้อย่างสวยงาม สีผิวของ กล้วยเมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองทอง รสชาติดี มีกลิ่นหอมน่ารับประทาน อีกทั้งผลผลิตมีความปลอดภัย ไม่มีสารเคมีตกค้างปนเปื้อน ทำให้กล้วยหอมทองของไทยได้รับความนิยมเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคใน ตลาดญี่ปุ่นซึ่งนับวันแนวโน้มความต้องการของตลาดยิ่งเพิ่มมากขึ้น กล้วยหอมทองที่ปลูกในประเทศไทยลักษณะทั่วไปจะมีลำต้นสูงประมาณ 3 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง มากกว่า 20 เซนติเมตร กาบลำต้นด้านในสีเขียวอ่อนมีลายเส้นสีชมพู ก้านใบมีร่องค่อนข้างกว้าง เส้นกลาง ใบสีเขียว ส่วนของดอกที่เป็นก้านเครือจะมีขน ปลีรูปไข่ค่อนข้างยาว ปลายแหลม ด้านบนมีสีแดงอมม่วง กล้วยเครือหนึ่งมี 4-6 หวี หวีหนึ่งมี 12-16 ผล ปลายผลมีจุดเห็นชัด เปลือกบาง เมื่อสุกเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ทอง เนื้อสีเหลืองเข้ม กลิ่นหอม รสหวานน่ารับประทาน

การวางแผนการผลิต : สหกรณ์ผู้บริโภคนครปฐมมีความต้องการกล้วยหอมทองปีละประมาณ 400 ตัน สหกรณ์จึงต้องวางแผนการผลิตปลูกในแต่ละเดือนให้สอดคล้องกับต้องการ โดยกระจายการปลูกไป ยังพื้นที่ของ

สมาชิกอย่างทั่วถึง ลดความเสี่ยงจากการผลิตของสมาชิก เพื่อให้สามารถส่งกล้วยหอมออกไป ยังประเทศญี่ปุ่นได้ตามความต้องการของลูกค้า (วสันต์ ชุณหวิจิตร, 2557)

จากบทความวิจัยของ (นเรศ จันอุต, อนุชัย เส็งพานิช, และรัตนา สิทธิอ่วม, 2564, หน้า 564) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกกล้วยหอมทองของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า การปลูกกล้วยหอมทองของเกษตรกรมีเงินลงทุนเริ่มแรกคือ 45,101.45 บาท ต่อไร่ต่อปี ต้องใช้เวลาประมาณ 1 ปี กล้วยหอมทองจึงจะให้ผลผลิตและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร หลังจากเกษตรกรมีรายได้จากการขายกล้วยหอมทองพบว่า มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 20,880.43 บาทต่อไร่ต่อปี ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ 5,937.58 บาท และต้นทุนผันแปร 14,942.85 บาท มีรายได้รวมทั้งหมด 43,113.98 บาทต่อไร่ต่อปี มีกำไรสุทธิ 22,233.55 บาทต่อไร่ต่อปี และมีอัตราผลตอบแทนจากการปลูกกล้วยหอมทองของเกษตรกร ดังนี้ จุดคุ้มทุนราคาขายกล้วยหอมทองเท่ากับ 10.97 บาทต่อหวี มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 45,890.19 บาท อัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 7.19 อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนเท่ากับ 1.06 และเกษตรกรต้องใช้ระยะเวลา 2 ปี 10 เดือน 11 วัน จึงจะได้คืนเงินลงทุนที่จ่ายไป ปัญหาและอุปสรรคในการเพาะปลูกกล้วยหอมทองของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นภัยธรรมชาติ เช่น ลมแรง ทำให้ต้นกล้วยหักโค่น รองลงมาคือ ขาดน้ำ แล้งยาวนานและดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรยังประสบปัญหาด้านการเงิน การเป็นหนี้ในระบบ จากข้อมูลดังกล่าวจึงนำไปสู่ความสนใจในการศึกษาขั้นตอนการปลูกกล้วยหอมทองและศึกษาต้นทุนของการปลูกกล้วยหอมทองแบบปลอดภัยเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางการบัญชีและการเงิน ด้านผลตอบแทน และความคุ้มค่าของการลงทุนเพื่อประโยชน์กับผู้ให้ความสนใจทั่วไป เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง

วัตถุประสงค์

- 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง
- 2) ศึกษาขั้นตอนการปลูกกล้วยหอมทองแบบปลอดภัย
- 3) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกกล้วยหอมทองปลอดภัยในเขตพื้นที่อำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และคำนวณเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการวิจัยครั้งนี้ คือเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองเป็นอาชีพหลัก ในเขตอำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี และได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience sampling) เป็นเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง จำนวน 10 ราย ซึ่งมีประสบการณ์ในการปลูกกล้วยหอมทองมาเป็นระยะเวลามากกว่า 5-10 ปี และรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยการขอเข้าสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เป็นเวลา 5 วัน ซึ่งอยู่ใน อำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี กับครอบครัวเกษตรกร เนื่องจากวิธีการปลูกกล้วยหอมทองส่วนมากใช้วิธีการปลูกแบบเดียวกันแตกต่างกันเพียงปุ๋ยที่ใช้ในขั้นตอนต่างๆ โดยผู้วิจัยได้สร้างเป็นเครื่องมือเพื่อศึกษา และวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนตามวิธีทางการบัญชีและการเงิน

2. ขอบเขตของการวิจัย พื้นที่ศึกษาที่ใช้เป็นกรณีศึกษาคือ เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง ในเขตอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลใช้ระยะเวลา 3 เดือน โดยตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2565 – 31 มกราคม 2566 และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเข้าศึกษาในไร่ของเกษตรกร 1 ครอบครัว ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เป็นระยะเวลา 5 วัน เพื่อเก็บข้อมูลด้านขั้นตอน วิธีการปลูกกล้วย ต้นทุน และผลตอบแทน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ (in-depth interview) กึ่งโครงสร้าง ที่ผ่านการตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เรื่อง การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษในเขตพื้นที่ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ราย ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลแหล่งเงินทุนที่นำมาลงทุนของเกษตรกร

ส่วนที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยการลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองจำนวน 10 ราย และโดยการขอเข้าสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ภายในไร่เป็นเวลา 5 วัน กับครอบครัวเกษตรกร จำนวน 1 ครอบครัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ปลูกกล้วยหอมทอง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง บรรยายโดยใช้วิธีค่าเฉลี่ย (Average) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ใช้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาถ่วงเฉลี่ย ใช้วิธีการวิเคราะห์ทางการเงิน ประกอบด้วย หลักการคำนวณต้นทุนการผลิต การวิเคราะห์ผลตอบแทน ดังนี้

1) คำนวณต้นทุนการผลิต โดยวิเคราะห์ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) คำนวณรายได้จากการจำหน่ายกล้วยหอมทอง และรายได้อื่นๆ นำมาจัดทำงบกำไรขาดทุน

$$\text{ต้นทุนการผลิต} = \text{ต้นทุนคงที่} + \text{ต้นทุนผันแปร}$$

2) การคำนวณหาจุดคุ้มทุน (Break even point : BEP) คือ จุดที่ปริมาณหรือมูลค่าของยอดขายเท่ากับ ต้นทุนรวมพอดี ซึ่งไม่ขาดทุนและไม่กำไรหรือเท่ากับ ต้นทุนได้ดังนี้

$$\text{จุดคุ้มทุน (BEP)} = \frac{\text{ต้นทุนรวม}}{\text{สินค้าที่จะขาย}}$$

3) การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) หมายถึง ผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิแต่ละปีตลอดอายุโครงการ กับมูลค่าปัจจุบันของเงินสดจ่ายลงทุน ณ อัตราค่าของเงิน (Cost of Capital)

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{cft}{(1-k)^t} - 1$$

4) วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PB) หมายถึง ระยะเวลาที่กระแสเงินสดรับเท่ากับกระแสเงินสดจ่ายพอดี

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน (PB)} = \frac{\text{เงินสดจ่ายลงทุนสุทธิเริ่มแรก}}{\text{เงินสดรับสุทธิ}}$$

5) วิธีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment : ROI) หมายถึง การแสดงอัตราที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง กำไรสุทธิ กับ สินทรัพย์รวม เพื่อคำนวณหาประสิทธิภาพของการใช้สินทรัพย์ที่มีเพื่อสร้างกำไรสุทธิได้มากน้อยเพียงใด

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์เป็นดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลแหล่งเงินทุนที่นำมาลงทุนของเกษตรกร

ส่วนที่ 3 ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกกล้วยหอมทองปลอดภัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยการลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองจำนวน 10 ราย และโดยการขอเข้าสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ภายในไร่เป็นเวลา 5 วัน กับครอบครัวเกษตรกร จำนวน 1 ครอบครัว

1) ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทอง อำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ราย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 70 อายุอยู่ระหว่าง 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70 ข้อมูลการปลูกพืชต่างๆ ในไร่ของเกษตรกร พบว่า ปลูกพืชชนิดอื่นผสมกับการปลูกกล้วยหอมทอง คิดเป็นร้อยละ 60 ปลูกกล้วยหอมทองชนิดเดียว คิดเป็นร้อยละ 40 แหล่งเงินทุนของเกษตรกรพบว่า ใช้ทุนของตนเองในการลงทุนปลูกกล้วยหอมทอง คิดเป็นร้อยละ 80 และประสบการณ์ในการปลูกกล้วยหอมทอง 10 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 60 มีข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากการสัมภาษณ์

- อุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม มีด เครื่องพ่นยา สายยาง หัวฉีด กระจบอง ส่วนใหญ่มีอยู่แล้ว จึงไม่ได้ลงทุนเพิ่ม

- การปลูกกล้วยหอมทองในการลงทุนปีแรก จะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ถึง 2 ปี ปีแรกจะใช้ระยะเวลา 1 ปี จึงจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ผลผลิตจะออกไม่พร้อมกัน จากนั้นเริ่มต้นบำรุงรักษา ดูแลตามขั้นตอนอีกประมาณ 8 เดือน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้อีก 1 ครั้ง จากนั้นจะเตรียมพื้นที่เพื่อเตรียมทำการปลูกใหม่โดยไม่เก็บผลผลิตไว้ทำประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น เนื่องจากผลผลิตจะไม่ดีเท่าที่ควรจึงควรปลูกใหม่

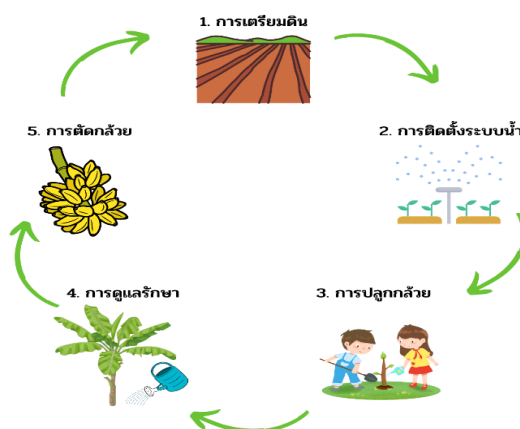
- ความเสี่ยงของเกษตรกร มักประสบปัญหาภัยธรรมชาติ ฝนตกหนัก ลมแรง และน้ำท่วมทำให้พืชผลทางการเกษตรเสียหาย ส่งผลให้เกิดการขาดทุนก่อให้เกิดหนี้สินในครัวเรือน

2) ผลการศึกษาขั้นตอนการปลูกกล้วยหอมทองแบบปลอดสารพิษ จากการศึกษาโดยสัมภาษณ์เชิงลึก และสังเกตการณ์ภายในไร่ของเกษตรกร 1 ครอบครัว ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เป็นระยะเวลา 5 วันได้ข้อมูลดังนี้ โดยใช้อัตราส่วน ต่อ 1 ไร่

ตาราง 2 ขั้นตอนการปลูกกล้วยหอมทองแบบปลอดสารพิษ

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ระยะเวลาการรอ ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป
การเตรียมดิน	การไถตะเพื่อปรับหน้าดิน	2 ชั่วโมง	
	ใส่ปุ๋ยขี้วัว จำนวน 2 คันรถ 6 ล้อ	1 ชั่วโมง	7-10 วัน
	การไถแปร ชักร่อง (จำนวนเวลาจะเป็น 2 เท่าของการไถตะ)	4 ชั่วโมง	1 วัน
การทำระบบน้ำ	ติดตั้งระบบน้ำโดยใช้สายท่อน้ำ PE 4 หุน สำหรับงานเกษตร ใช้จำนวน 2 ม้วน	1 วัน	
การปลูก	ขุดหลุมขนาด 1.5 เมตร ระยะห่างระหว่างต้น 2 เมตร เพื่อสะดวกต่อการดูแลรักษาต้นกล้วย และปลูกหน่อ	3 วัน	
การดูแล บำรุง	การรดน้ำหลังจากปลูกทุกวัน จนกว่าต้นกล้วยจะยืนต้นได้อย่างแข็งแรง	3 วัน	1 เดือน
	การใส่ปุ๋ยหมัก (ทำเอง) ผ่านระบบท่อน้ำ และรดใบกล้วยเพื่อป้องกัน โรคใบไหม้ ป้องกันเชื้อรา หนอน	3 ครั้ง ต่อเดือน	7-8 เดือน
	ต้นกล้วยออกหัวปลี ตัดหัวปลีออก	1 วัน	
	ใช้ไม้ไผ่ค้ำลำต้น 1 ต้น : 1 ลำ	1 วัน	2 เดือน
	ห่อถุงเมื่อกล้วยออกผลเพื่อป้องกันแมลงวันทอง	1 วัน	2 เดือน
การตัดกล้วย	การออกผลในแต่ละต้นจะออกไม่พร้อมกัน	15 วัน	
การดำเนินการในปีที่ 2			
การตัดหน่อกล้วย	ตัดหน่อกล้วยส่วนที่เกินจำหน่าย	2 วัน	
การดูแล บำรุง	การรดน้ำหลังจากปลูกทุกวัน จนกว่าต้นกล้วยจะยืนต้นได้อย่างแข็งแรง	3 วัน	1 เดือน
	การใส่ปุ๋ยหมัก (ทำเอง) ผ่านระบบท่อน้ำ และรดใบกล้วยเพื่อป้องกัน โรคใบไหม้ ป้องกันเชื้อรา หนอน	3 ครั้ง ต่อเดือน	5-6 เดือน
	ต้นกล้วยออกหัวปลี ตัดหัวปลีออก	1 วัน	
	ใช้ไม้ไผ่ค้ำลำต้น 1 ต้น : 1 ลำ	1 วัน	1 เดือน
การตัดหน่อกล้วย	ตัดหน่อกล้วยส่วนที่เกินจำหน่าย		

จากตาราง 2 แสดงถึงขั้นตอนการปลูกกล้วยหอมทอง ในปีที่ 1 มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมดิน 2) การทำระบบน้ำ 3) การปลูก 4) การดูแล บำรุง 5) การตัดกล้วย ในปีที่ 2 มีทั้งหมด 3 ขั้นตอน คือ 1) การตัดหน่อกล้วย 2) การดูแล บำรุง 3) การตัดหน่อกล้วย แสดงดังภาพที่ 1

ภาพ 1 แสดงขั้นตอนการปลูกกล้วยหอมทอง

3) ผลการศึกษาศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษในเขตพื้นที่อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ต้นทุนจากการปลูกกล้วยหอมทองของแต่ละกลุ่มประชาชนมีความคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันเพียงการใช้สารเคมีหรือปลอดสารเคมี ถ้าใช้สารเคมีจะทำให้เกิดต้นทุนสูงขึ้น ข้อมูลดังนี้ ใช้อัตราส่วน : ไร่

ตาราง 3 ต้นทุนการปลูกกล้วยหอมทองแบบปลอดสารพิษ

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	ตัวแปรในการคำนวณ	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	ลักษณะของต้นทุน (บาท)	
				ต้นทุนคงที่	ต้นทุนผันแปร
การลงทุนเริ่มแรก	เครื่องสูบน้ำ	1 เครื่อง	4,500		
อุปกรณ์การเกษตร	ถังพ่นยา ชุดใส่พ่นยา	1 ชุด	2,150		
	จอบ	1 ด้าม	500		
	ที่ขุดดิน	1 ด้าม	300		
	มีดขอ	1 ด้าม	200		
	เครื่องตัดหญ้า	1 เครื่อง	4,500		
การเตรียมดิน	ระบบสปริงเกอร์เพื่อสร้างโอโซน	1 ชุด	3,790		
	การไถตะเพื่อปรับหน้าดิน	2 ชั่วโมง	800		1,600

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	ตัวแปรในการคำนวณ	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	ลักษณะของต้นทุน (บาท)	
				ต้นทุนคงที่	ต้นทุนผันแปร
	ใส่ปุ๋ยซีวีว จำนวน 2 คันรถ 6 ล้อ	2 คันรถหก ล้อ	1,500		3,000
	การไถแปร ชักร่อง (จำนวนเวลาจะเป็น 2 เท่าของการไถตะ)	4 ชั่วโมง	800		3,200
การทำระบบน้ำ	-ติดตั้งระบบน้ำโดยใช้สายท่อน้ำ PE 4 หุนสำหรับงานเกษตร ใช้จำนวน 2 ม้วน	1 วัน	3,000		3,000
การปลูก	ขุดหลุมขนาด 1.5 เมตร ระยะห่างระหว่างต้น 2 เมตร เพื่อสะดวกต่อการดูแลรักษาต้นกล้วย	3 วัน	ค่าแรงงานคนวันละ 300 บาท		900
	ขุดหน่อ/ปลูก ค่าแรงเหมารวม	500 ต้น	10		5,000
การดูแล บำรุง	การรดน้ำหลังจากปลูกทุกวัน จนกว่าต้นกล้วยจะยืนต้นได้อย่างแข็งแรง	3 วัน	เข้า-เย็นวันละ 2 ชั่วโมง 75 บาท		225
	การใส่ปุ๋ยหมัก (ทำเอง) ผ่านระบบท่อน้ำ และรดใบกล้วยเพื่อป้องกัน โรคใบไหม้ ป้องกันเชื้อราหนอน	3 ครั้ง ต่อเดือน ระยะเวลา 8 เดือน	ค่าปุ๋ยหมักต่อครั้ง 100 บาท		2,400
	ต้นกล้วยออกหัวปลี ตัดหัวปลีออก	1 วัน	300		300
	ใช้ไม้ไผ่ค้ำลำต้น 1 ต้น : 1 ลำ	500 ลำ	10		5,000
	ค่าแรงงาน	1วัน	300		300
	ห่อถุงเมื่อกล้วยออกผลเพื่อป้องกันแมลงวันทอง	1 วัน	300		300
	ค่าแรงงานสำหรับการดูแลรักษา รดน้ำ/ฉาบทา 2 ชั่วโมงๆ ละ 37.50 บาท	90 วัน	75		6,750
	ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำ ค่าไฟ	12 เดือน	800		9,600
การตัดกล้วย	การตัดผลกล้วย กล้วยแต่ละต้นจะออกเครือไม่พร้อมกันจึงใช้เวลาหลายวันในการตัด	10 วัน	ใช้เวลาตัดครึ่งวัน 150 บาท		1,500

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	ตัวแปรในการคำนวณ	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	ลักษณะของต้นทุน (บาท)	
				ต้นทุนคงที่	ต้นทุนผันแปร
รวมต้นทุนการผลิตในปีที่ 1					43,075
การตัดหน่อกล้วย	ตัดหน่อกล้วยส่วนที่เกินออกจำหน่าย	2 วัน	300		600
การดูแล บำรุง	การรดน้ำหลังจากปลูกทุกวันจนกว่าต้นกล้วยจะยืนต้นได้อย่างแข็งแรง	3 วัน	เช้า-เย็น วันละ 2 ชั่วโมง 75 บาท		225
	การใส่ปุ๋ยหมัก (ทำเอง) ผ่านระบบท่อน้ำ และรดใบกล้วยเพื่อป้องกัน โรคใบไหม้ ป้องกันเชื้อราหนอน	3 ครั้ง ต่อเดือน ระยะเวลา 6 เดือน	ค่าปุ๋ยหมักต่อครั้ง 100 บาท		1,800
	ต้นกล้วยออกหัวปลี ตัดหัวปลีออก	1 วัน	300		300
	ใช้ไม้ไผ่ค้ำลำต้น 1 ต้น : 1 ลำ	500 ลำ	10		5,000
	ค่าแรงงาน	1วัน	300		300
	ห่อถุงเมือกกล้วยออกผลเพื่อป้องกันแมลงวันทอง	1 วัน	300		300
	ค่าแรงงานสำหรับการดูแลรักษารดน้ำ/ถากหญ้า 2 ชั่วโมงๆ ละ 37.50 บาท	60 วัน	75		4,500
	ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำ ค่าไฟ	8 เดือน	800		6,400
การตัดกล้วย	การตัดผลกล้วย กล้วยแต่ละต้นจะออกเครือไม่พร้อมกันจึงใช้เวลาหลายวันในการตัด	10 วัน	ใช้เวลาตัดครึ่งวัน 150 บาท		1,500
รวมต้นทุนที่เกิดขึ้นในปีที่ 2 (บาท)					20,925

จากตาราง 3 แสดงข้อมูลการปลูกกล้วยหอมทองแบบปลอดสารพิษ โดยแบ่งออกเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ 15,940 บาท

ตาราง 4 การแยกประเภทต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรการปลูกกล้วยหอมทองสำหรับปีที่ 1

รายการ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
รวมต้นทุนคงที่ (Total Variable Cost : VC)	3,238	6.99
ค่าภาษีที่ดิน อัตรา 0.01	50	0.11
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร 15,940 บาท 5 ปี	3,188	6.88
รวมต้นทุนผันแปร (Total Fixed Cost : FX)	43,075	93.00
ค่าใช้จ่ายสำหรับการเตรียมดิน		
- การไถตะ	1,600	3.45
- การใส่ปุ๋ยขี้วัว	3,000	6.48
- การไถแปร	3,200	6.91
ค่าใช้จ่ายสำหรับการติดตั้งระบบน้ำ		
- ติดตั้งระบบน้ำโดยใช้สายท่อน้ำ PE 4 หุน	3,000	6.48
ค่าใช้จ่ายสำหรับขั้นตอนการปลูก		
- ค่าจ้างแรงงานสำหรับการขุดหลุมขนาด 1.5 เมตร	900	1.94
- ค่าจ้างสำหรับการขุดหน่อ / ปลูก 500 ต้นๆ ละ 10 บาท	5,000	10.80
ค่าใช้จ่ายสำหรับขั้นตอนการดูแล บำรุง		
- ค่าจ้างแรงงานการรดน้ำ 3 วันๆ ละ 2 ชั่วโมงๆ ละ 75 บาท	225	0.49
- ค่าปุ๋ยหมักปล่อยผ่านระบบท่อน้ำ และรดใบกล้วย	2,400	5.18
- ค่าจ้างตัดหัวปลีกล้วย	300	0.65
- ค่าไม้ไผ่ค้ำลำต้น 500 ลำๆ ละ 10 บาท	5,000	10.80
- ค่าแรงงานค้ำลำต้น	300	0.65
- ค่าแรงงานห่อถุงเมื่อกล้วยออกผล	300	0.65
- ค่าแรงงานรดน้ำ ถากหญ้า 90 วันๆ ละ 2 ชั่วโมงๆ ละ 37.5 บาท	6,750	14.57
- ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำ-ค่าไฟ	9,600	20.73
ค่าใช้จ่ายสำหรับขั้นตอนการตัดกล้วย		
- ค่าแรงงานตัดผลกล้วย	1,500	3.24
รวมต้นทุนทั้งหมด (Total Cost)	46,313	100

ตาราง 5 การแยกประเภทต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรการปลูกกล้วยหอมทองสำหรับปีที่ 2

รายการ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
รวมต้นทุนคงที่ (Total Variable Cost : VC)	3,050	20.93
ค่าภาษีที่ดิน อัตรา 0.01	50	0.34
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร 15,000 บาท 5 ปี	3,000	20.58
รวมต้นทุนผันแปร (Total Fixed Cost : FX)	20,925	79.07
ค่าใช้จ่ายสำหรับการเตรียมปลูกในปีที่ 2		
- ค่าจ้างแรงงานตัดหน่อกล้วยส่วนที่เกินออก	600	4.12
ค่าใช้จ่ายสำหรับขั้นตอนการดูแล บำรุง		
- ค่าจ้างแรงงานการรดน้ำ 3 วันๆละ 2 ชั่วโมงๆ ละ 75 บาท	225	1.54
- ค่าปุ๋ยหมักปล่อยผ่านระบบท่อน้ำ และรดใบกล้วย	1,800	16.47
- ค่าจ้างตัดหัวปลีกล้วย	300	2.06
- ค่าไม้ไผ่ค้ำลำต้น 500 ลำๆ ละ 10 บาท	5,000	34.31
- ค่าแรงงานค้ำลำต้น	300	2.06
- ค่าแรงงานห่อถุงเมื่อกล้วยออกผล	300	2.06
- ค่าแรงงานสำหรับการดูแลรักษา รดน้ำ/ถากหญ้า 2 ชั่วโมงๆ ละ 37.50 บาท	4,500	18.77
- ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำ ค่าไฟ	6,400	26.69
ค่าใช้จ่ายสำหรับขั้นตอนการตัดกล้วย		
- ค่าแรงงานตัดผลกล้วย	1,500	6.26
รวมต้นทุนทั้งหมด (Total Cost)	23,975	100

ตาราง 6 แสดงรายได้จากการปลูกกล้วยหอมทองปีที่ 1

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
ราคาผลผลิต ต่อ กิโลกรัม	18
ผลผลิต 500 เครือ × 7 หวี × 2.50 กิโลกรัม	<u>8,750</u>
รายได้จากการจำหน่ายผลกล้วยหอมทอง	157,500
รวมรายได้ในปีที่ 1	157,500

ตาราง 7 แสดงรายได้จากการปลูกกล้วยหอมทองปีที่ 2

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
ราคาผลผลิต ต่อ กิโลกรัม	18
ผลผลิต 400 เครือ × 6 หวี × 2.20 กิโลกรัม	<u>5,280</u>
รายได้จากการจำหน่ายผลกล้วยหอมทอง	95,040
รวมรายได้ในปีที่ 2	95,040

ตาราง 8 แสดงงบกำไรสุทธิจากการปลูกกล้วยหอมทอง

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2
รายได้	157,500	95,040
หัก ต้นทุนการผลิต	46,313	23,975
กำไรสุทธิ	111,187	71,065

4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการวิเคราะห์ทางการเงิน การคำนวณหาจุดคุ้มทุน (Break-event point) ดังนี้

$$4.1) \text{ จุดคุ้มทุน (BEP)} = \frac{\text{ต้นทุนรวม}}{\text{สินค้าที่จะขาย}}$$

จากตาราง 4 ต้นทุนการผลิตรวม เท่ากับ 41,913 บาท : ไร่

จากตาราง 7 ผลผลิตกล้วยหอมทอง เท่ากับ 3,500 หวี : ไร่

$$\text{จุดคุ้มทุน (BEP)} = \frac{46,313}{3,500}$$

จุดคุ้มทุนราคาขายต่อหวี = 13.23 บาท : หวี

4.2) การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) โดยกำหนดอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังไว้ 10%

ปีที่ 1 กระแสเงินสดรับสุทธิ 157,500 บาท

ปีที่ 2 กระแสเงินสดรับสุทธิ 95,040 บาท

$$\begin{aligned}
 \text{NPV} &= \sum_{t=1}^n \frac{cft}{(1+k)^t} - \text{เงินลงทุน} \\
 &= \frac{157,500}{(1+0.10)^1} + \frac{95,040}{(1+0.10)^2} \\
 &= 143,181.18 + 78,545.45 - 46,313 - 23,975 \\
 &= 151,438.63
 \end{aligned}$$

โดยใช้อัตราคิดลด 6.625 (ที่มา : ประกาศนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่ 303/2566 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566)

4.3) วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PB) หมายถึง ระยะเวลาที่กระแสเงินสดรับเท่ากับกระแสเงินสดจ่ายพอดี

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน (PB)} = \frac{\text{เงินสดจ่ายลงทุนสุทธิเริ่มแรก}}{\text{เงินสดรับสุทธิ}}$$

$$= \frac{46,313}{157,500} \times 365$$

$$= 107.33 \text{ วัน}$$

4.4) วิธีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment : ROI) หมายถึง การแสดงอัตราที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง กำไรสุทธิ กับ สินทรัพย์รวม เพื่อคำนวณหาประสิทธิภาพของการใช้สินทรัพย์ที่มีเพื่อสร้างกำไรสุทธิได้มากน้อยเพียงใด

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)} = \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{เงินลงทุน}}$$

$$\text{ROI ปีที่ 1} = \frac{157,500}{46,313} = 3.40$$

$$\text{ROI ปีที่ 2} = \frac{95,040}{23,975} = 3.96$$

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษในเขตพื้นที่ อำเภอยาง จังหวัดเพชรบุรี จากการสัมภาษณ์ตัวอย่างจำนวน 10 รายและเข้าสังเกตการณ์ภายในไร่เป็นเวลา 5 วัน ข้อมูลที่ได้ เป็นของการปลูกระหว่างปี 2564-2565 พบว่าเกษตรกรไม่ได้ลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเพราะมีอยู่แล้ว เช่น อุปกรณ์ทำสวน แหล่งเงินทุนเป็นของตนเอง การปลูกกล้วยหอมมีต้นทุนในปีที่ 1 เท่ากับ 46,313 บาท ปีที่ 2 เท่ากับ 23,975 บาท การลงทุนจะต่ำกว่าในปีที่ 1 แต่ผลผลิตที่ได้รับในปีที่ 2 ก็จะน้อยตามเช่นกัน จากนั้นก็จะปรับพื้นที่ เพื่อเตรียมการปลูกใหม่ รายได้จากการจำหน่ายผลกล้วย ในปีที่ 1 เท่ากับ รายได้รวมในปีที่ 1 157,500 บาท รายได้รวมในปีที่ 2 95,040 บาท กำไรสุทธิในปีที่ 1 111,187 บาท อัตรากำไรจากการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 70.59 ของต้นทุนรวม กำไรสุทธิในปีที่ 2 71,065 บาท คิดเป็นร้อยละ 74.77 ของต้นทุนรวม กำไรสูงมาก เนื่องจากหลังเกิดภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ทำให้ราคาสูงขึ้น การวิเคราะห์ผลตอบแทนที่เกิดขึ้นในปีที่ 1 พบว่า จุดคุ้มทุนของราคาขายกล้วยหอมทอง 13.23 บาทต่อหวี ซึ่งมีความสอดคล้องใกล้เคียงกับงานวิจัยของ (นเรศ จันอู๊ด, อุษณีย์ เส่งพานิช และรัตนา สิทธิอ่วม, 2563, หน้า 1) ที่ได้ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ในการปลูกกล้วยหอมทองของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า จุดคุ้มทุนราคาขายกล้วยหอมทองเท่ากับ 10.97 บาทต่อหวี การคำนวณจุดคุ้มทุนมีประโยชน์เป็นอย่างมากเกษตรกรจะได้ทราบถึงราคา ต้นทุนของกล้วยหอมทองเพื่อคำนวณกำไร ขาดทุน วิเคราะห์ทางการเงินต่อไปได้ มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 151,438.63 บาท ค่า NPV มีค่าเป็นบวกจึงควรลงทุน ระยะเวลาคืนทุน จากการสัมภาษณ์เกษตรกรพบว่า สามารถตัดกล้วยเพื่อจำหน่ายได้ต้องรอระยะเวลา 10 เดือนขึ้นไปแต่เมื่อวิเคราะห์ทางการเงินแล้ว ระยะเวลาคืนทุน เท่ากับ 107.33 วัน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในปีที่ 1 เท่ากับ 3.40 ในปีที่ 2 เท่ากับ 3.96 จากการวิเคราะห์ความคุ้มค่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิสิทธิ์ นุชนนทร และ สุภาพร เพชรรัตนกุล (2556) ได้ทำศึกษากล้วยหอมทองบ้านลาด : ต้นทุนการผลิตกับความคุ้มค่าในการลงทุน พบว่า การผลิตและตลาดกล้วยหอมทองของตำบลตำรุ ให้ผลตอบแทนสูงสุดทั้งปริมาณและมูลค่า มีระยะเวลาคืนทุน 2 ปี 2 เดือน 3 วัน มูลค่า

ปัจจุบันสุทธิ 294,775.16 บาท อัตราผลตอบแทนภายในร้อยละ 18.79 การลดต้นทุนจากความชำนาญในการดูแลรักษาและการบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยชีวภาพซึ่งสอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เกษตรกรควรจัดบันทึกรายการค่าใช้จ่ายต่างๆ อย่างละเอียด จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรไม่เคยคิดค่าแรงงานของตนเองในช่วงเวลาการดูแลรักษา และไม่คิดค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า จากการใช้เครื่องสูบน้ำหรือการเปิดน้ำเพื่อรดน้ำต้นกล้วย จึงทำให้ข้อมูลต้นทุนนั้นคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไม่ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรจัดโครงการบริการวิชาการเรื่องการสอนทำบัญชีอย่างง่ายเพื่อให้เกษตรกรบันทึก รายรับ รายจ่าย ต้นทุนที่เกิดจากการปลูกกล้วยหอมทอง จะได้วางแผนทางการเงินได้ดียิ่งขึ้น

2. ด้านการวางแผนการปลูกกล้วยหอมทอง เกษตรกรควรแบ่งพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูกในช่วงเวลาที่ต่างกัน เนื่องจากผลผลิตใช้เวลา 10 เดือน – 1 ปี จะได้ทยอยเก็บเกี่ยวและมีเงินทุนหมุนเวียนตลอดทั้งปี

3. การดูแลรักษาให้ต้นกล้วยหอมทองรอดพ้นจากพายุ ลมแรงมีฉะนั้นต้นกล้วยอาจโคล่นล้มเสียหายได้ด้วยการทำแนวกันชน ปลูกต้นไม้ บริเวณรอบๆ ไร่ เพื่อลดแรงปะทะ รวมถึงการตัดแต่งน้ำใบแห้งออกเดือนละ 1 ครั้งเพื่อลดการสะสมน้ำหรือการรับน้ำหนักที่มากเกินไปของต้นกล้วย และการตัดหน่อกล้วยบางหน่อที่ไม่สมบูรณ์ออกจากต้นกล้วยเพื่อป้องกันการโคล่นล้ม

4. เกษตรกรควรประเมินความเสี่ยงกับผลกระทบเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ คำนวณกับการลงทุนหรือไม่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกกล้วยหอมทองในเขตอำเภอใกล้เคียงเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน

2. ในงานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงรายได้และต้นทุนย้อนหลัง 5 ปี เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคเกิดจากสาเหตุใด หรือความสำเร็จจากผลกำไรที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นองค์ความรู้ให้ประโยชน์กับกลุ่มเกษตรกรปลูกกล้วยหอมทองได้ศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองบรรณาธิการ HD. (2563). ประโยชน์ของกล้วยหอมทอง ไอเดียการกินการใช้เพื่อสุขภาพและข้อควรระวัง, สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 19, 2566 จาก <https://hd.co.th/benefits-of-banana-and-caution>
- นเรศ จันอุต. (2563, กรกฎาคม-ธันวาคม). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกกล้วยหอมทองของเกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 14(2), 564.
- วสันต์ ชุณหวิจิตร. (2557, ตุลาคม-มกราคม). การปลูกกล้วยหอมทอง. ข่าวสารเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 60(2), 69-70. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 1, 2566 จาก https://bec.nu.ac.th/newbpm/jquery/pages/new_link/20190605111514.pdf
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี. (2565). ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดเพชรบุรี มกราคม 2565, สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 25, 2566 จาก <https://www.opsmoac.go.th/phetchaburi-dwl-files->
- สำนักเศรษฐกิจการเกษตร. (2564). ข้อมูลการนำเข้าและส่งออกกล้วยหอมทองของประเทศไทยปี_2563-2564, สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 19, 2566 จาก <https://mis-app.oae.go.th/product/กล้วย>
- อริสhti นุชนตรง, และสุภาพร เพชรรัตน์กุล. (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). กล้วยหอมทองบ้านลาด : ต้นทุนการผลิตกับความคุ้มค่าในการลงทุน. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 6(2), 1.